

ผื่นลมพิษจากการสัมผัส Contact Urticaria

รศ.พญ.ปภาพิต ตูจินดา

รศ.พญ.ลีนา จุฬาโรจน์มนตรี

ศ.พญ.กนกวลัย กุลทันทน์

สาขาวิชาโรคภูมิแพ้และอิมมูโนวิทยา

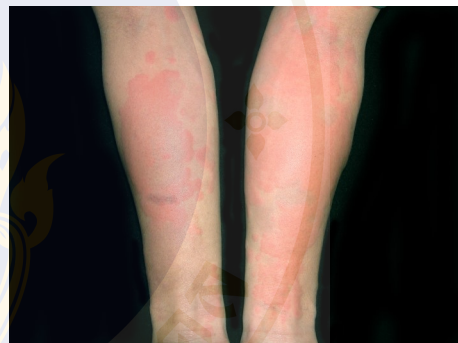
ภาควิชาตจวิทยา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

มหาวิทยาลัยมหิดล

ผื่นลมพิษจากการสัมผัส (Contact Urticarial)

โรคลมพิษเป็นโรคที่พบ
บ่อยในเวชปฏิบัติ เกิด
จากสาเหตุต่างๆ เช่น
การแพ้อาหาร แพ้ยา
การติดเชื้อ เป็นต้น
ผื่นลมพิษจากการสัมผัส
เกิดจากการที่ผิวหนัง

สัมผัสกับสารบางชนิด
แล้วเกิดผื่นลมพิษ
กลไกการเกิดผื่นลมพิษ
ชนิดนี้อาจผ่านระบบ
ภูมิคุ้มกันหรือไม่ผ่านก็ได้

กลไกการเกิดผื่นลมพิษจากการสัมผัส
ชนิดไม่ผ่านทางระบบภูมิคุ้มกัน

ผื่นลมพิษที่เกิดจากการสัมผัส

สารเคมีที่เป็นสาเหตุทำให้เกิดผื่นลมพิษได้กับทุกคน
ที่สัมผัส โดยผู้ที่มีอาการไม่จำเป็นต้องเคยสัมผัสสารนั้น
มาก่อน

สารเหล่านี้ออกฤทธิ์โดยตรงต่อหลอดเลือดในชั้นหนังแท้
ทำให้เซลล์ในผิวหนังมีการหลั่งสารสื่อกลางต่างๆ
ทำให้เกิดผื่นลมพิษ ตัวอย่างสารเคมีในกลุ่มนี้ ได้แก่
สารที่ใช้เป็นวัตถุกันเสีย แต่งกลิ่น แต่งรสในอาหาร
เครื่องดื่ม ไอศกรีม หมากฝรั่ง สบู่ แชมพู น้ำหอม
น้ำยาบ้วนปากและ ครีมชนิดต่างๆ

การทดสอบ

สามารถทดสอบได้ง่ายๆได้
โดยการทาสารที่สงสัย
บริเวณท้องแขนด้านใน
ทิ้งไว้ประมาณ 15-60 นาที
ผลบวกที่แสดงว่าเกิด
ผื่นลมพิษ คือ เกิดอาการ
บวมแดงบริเวณที่ทา

ผลบวกของการทดสอบผื่นลมพิษจากการสัมผัสก่อ

กลไกการเกิดผื่นลมพิษจากการสัมผัสชนิดที่เกิดจากการแพ้

ผื่นลมพิษประเภทนี้
เกิดเฉพาะบางคนที่
สัมผัสสารที่แพ้
เท่านั้น

ผื่นลมพิษประเภทนี้เกิด
เฉพาะบางคนที่สัมผัสสาร
ที่แพ้เท่านั้นผู้ป่วยมักจะต้อง
เคยสัมผัสสารนั้นมาก่อน
ผู้ป่วยโรคภูมิแพ้มีโอกาส
เป็นผื่นลมพิษชนิดนี้บ่อย
กว่าคนทั่วไป
สารที่ทำให้เกิดผื่นลมพิษ
ชนิดนี้ได้แก่ยาธรรมชาติ
อาหาร (เช่น ไข่ ปลา เนื้อดิบ
ทั้งเนื้อไก่ เนื้อวัว เนื้อหมู
ถั่ว นม เปียร์ มันฝรั่ง
แอสพาราแกส แครอท

แอปเปิล สตรอว์เบอร์รี เป็นต้น) ยาปฏิชีวนะชนิดทา
เช่น เพนนิซิลิน ยาทาอื่นๆเช่น ครีมที่มีส่วนผสมของ
วิตามินอี

นอกจากนี้สารกันบูดหรือตัวทำละลายในครีมต่างๆ
โลหะบางชนิด แอลกอฮอล์ ขนหรือน้ำลายของสัตว์
บางประเภท เสื้อผ้าที่ทำจากไหม ผ้าขนสัตว์ ยาง
หรือไนลอน ก็อาจทำให้เกิดผื่นลมพิษจากการแพ้ได้

ผื่นลมพิษบางประเภทเกิดจากการสัมผัสสภาวะ
ทางกายภาพเช่น การสัมผัสกับความเย็น ความร้อน
แสงแดด หรือแม้กระทั่งน้ำ แพทย์จะเป็นผู้ทดสอบ
เพื่อการวินิจฉัยโรคที่แน่นอน โดยให้ผู้ป่วยสัมผัสกับ
สภาวะ ทางกายภาพที่สงสัยว่าเป็นสาเหตุของผื่นลมพิษ

มือบวมจากผื่นลมพิษ

การรักษา

ถ้าสามารถหาสาเหตุของการเกิดผื่นลมพิษได้ให้หลีกเลี่ยงสาร หรือสิ่งที่เป็นสาเหตุนั้น
สำหรับการรักษาตามอาการ คือ การให้ยาากลุ่มยาด้านฮิสตามีน

ถ้าอาการของผื่นลมพิษเป็นรุนแรงอาจพิจารณาให้ยาากลุ่มคอร์ติโคสเตอรอยด์ร่วมด้วย